

СУЧАСНІ НАУКИ ПРО ВПЛИВ НА ГРОМАДЯН ВІЙНИ-XXI

Метою статті є дослідження можливості українських громадян успішно протистояти застосуванню новітньої психологічної зброї в умовах світової консцієнтальної війни. Сучасними інформаційними засобами зацікавлені кола намагаються уразити суспільну свідомість, порушити логічне мислення, викликати негативні емоції, скерувати думки у наперед визначене замовником русло. Аналіз здійснено не на основі психології, а точних наук – етології та інших. Пояснено підстави поведінки людей і вказано, що природа готувала їх до фізичного суперництва, а не до консцієнтальної війни. Доведено слабку опірність людини до пропаганди і брехні емоційного характеру. Запропоновані засоби захисту українців – вивчення основ етології в школі, проведення психологічних тренінгів і моделювань.

Ключові слова: консцієнтальна війна, війна-XXI, телебачення, інтернет, психологія, психотроніка, етологія.

Актуальність проблеми. Незаперечним є факт дуже швидкого і загалом несподіваного прогресу технологій і засобів створення і використання інформації, що стало можливим після переходу від її традиційного запису на папері, фотоплівках чи магнітних стрічках й так званої "аналогової" радіо- і телетрансляції (з використанням модуляції неперервних електромагнітних хвиль) до дискретного чи "цифрового" запису й відтворення в елементарній двійковій системі (сигнали 0 і 1).

За час життя одного покоління вартість одиниці інформації зменшилася у мільйони разів, густина запису і швидкість переміщення – зросли ще дужче. У даний момент усього за кілька хвилин створюють і передають на довільну відстань таку кількість фото, яка перевищує відповідний показник для всього XIX століття. Цифрова інформація уже стала майже безкоштовною і загальнодоступною. Ця особливість уже не зникне ніколи, адже прогрес може тільки удосконалювати інформаційно-комунікаційну техніку.

Та цей значний вигравш для всього людства і кожного громадянина супроводжується небажаним недоліком – практично цілковито відсутні засоби, які спроможні захистити людину та суспільство від дії шкідливої для них інформації, від виникнення під її впливом емоційних травм, ураження психіки, пошкодження нервової системи, навіть збоїв у роботі головного мозку. Процес створення і застосування цих шкідливих сигналів отримав назву "**консцієнтальна війна**" (позначимо її як "**війна-XXI**") – поєднання ураження свідомості, порушення логіки мислення, активізація негативних емоцій, скерування діяльності на виконання тих цілей, що бажані для ініціаторів цього високотехнологічного нападу.

Так сталося, що Україна перебуває у самісінькому епіцентрі грандіозної консцієнтальної війни, яку з моменту відновлення її незалежності проводять політичні, економічні, військові об'єднання, зокрема Росія, США, НАТО, ЄС.

На жаль, освітяни України, як і переважна більшість населення, має дуже низьку обізнаність про характер та особливості консцієнтальної війни. Саме це й зробило Україну порівняно "легкою здобиччю" для іноземних нападників. Практично відсутні такі матеріали й аналізи, що пояснювали б ситуацію і давали змогу підвищити спроможність протидіяти ворожій навалі "зразка XXI століття".

Мета статті – запропонувати освітянам новітню інформацію наукового характеру, яка може бути корисною для пояснення слабкої опірності пересічних громадян до впливу брехливої та емоційно небезпечної інформації усіх сучасних видів – друкованих видань, радіо, телебачення та Інтернету. На основі цих наукових даних висловимо пропозиції щодо можливості опору та перемоги в консцієнтальній війні.

Виклад матеріалу. Пошуки засобів більш чи менш непомітного управління думками і поведінкою інших людей має точно таку ж тривалу історію, як суспільна еволюція людей до і після формування у них спроможності до дистанційного звукового спілкування. Загальновідомим є факт виділення зі складу племен невеликого кола фахівців з

психологічного впливу – шаманів і різноманітних екстрасенсів. Всі вони були дуже зацікавлені у саморекламі й постійно поширювали чутки про свої «безмежні» спроможності. Їх послідовники у XXI ст. використовують для цього не тільки друковані листівки чи газетні повідомлення, а й набагато більш небезпечні, беручі до уваги можливості впливу, канали телебачення і веб-ресурси Інтернету. Успадкована й цілком природна віра людей у чудеса дає цим хитрунам непоганий результат: за даними росіян кожна тисяча громадян утримує одного чаклуна чи екстрасенса, а їх сумарні заробітки перевищують державні витрати на наукові дослідження і технологічні розробки.

Відмовимося у подальшому аналізі від спокуси розгляду національних особливостей поведінки і засад самозабезпечення народу ромів та від хоча б побіжного викладу досягнень класичної психології за останні два століття. Зважаючи на загальну обізнаність про книги Д.Карнегі, обмежимося рекомендацією кількох інших цікавих видань, автори яких концентруються найчастіше на індивідуальних впливах [1-4; 7], але зрідка розглядають феномени колективної поведінки аж до викладу історії злету і падіння найбільш відомої "української" секти "Біле братство" ([8; 13] та ін.).

Більш важливим ми вважаємо звернення до відкриттів і досягнень тієї "закритої" частини психології та споріднених з темою "впливів на людину" природничих наук, які використовувались і використовуються державними органами і приватними інституціями для виявлення засобів збурення ментальної діяльності "об'єкта" і керування його поведінкою. Типовою для публікацій на цю тему, що непогано представлена і в Інтернеті, ми вважаємо статтю В. Драгова "Психотроніка" [6], де викладено і важливі факти, і найбільш поширені міфи чи гіпотези, що не знайшли незаперечного наукового підтвердження.

Однак, саме хаотичність поєднання фактів і міфів у цього типу джерелах змушує нас до певного дистанціювання від них та пошуків оригінального підходу до обраної теми – вибору шляхів захисту населення України від одразу кількох консцієнтальних агресій.

Ми звернули увагу на те, що в усіх згаданих і подібних виданнях про психологічний вплив і захист від нього відсутні посилання на наукові праці нобелівських лауреатів з етології та ті статті про дослідження роботи головного мозку людини, що датуються XXI ст. Нам ця неувага пояснює той факт, що автори поширених книг концентруються, як Д.Карнегі, на реаліях нашого сьогодення і конкретних порадах читачам, але практично не намагаються виявити найглибші витoki походження індивідуальної і колективної поведінки людей. Ми вважаємо такого типу знання "про витoki" особливо важливими для формування правильного судження про те, чи спроможна пересічна людина перемогти зовнішній емоційно-психологічний вплив, чи вона Природою приречена на поразку?

Для пошуків відповіді щодо біологічно-видових характеристик і особливостей індивідуальної і колективної поведінки людей ми вважаємо доцільним звернутися не до психології чи фізіології, а до групи тих природничих наук, що сформувалися нещодавно і вивчають людину комплексно і на різноманітних рівнях – етологія ([5; 11; 17] та ін.), нейромолекулярна фізіологія та кілька менш істотних підрозділів сучасної біології ([14; 16] та ін.).

Етологія (в англomовних державах більш відома під назвою "еволюційна психологія") своїм найвищим завданням вважає пошуки відповіді на співвідношення неусвідомленого і розумного у мисленні і прийнятті рішень людиною. Науковці сподіваються вказати відсоток "автоматичного" (успадкованого генетично) і соціального під час використання нами нашого головного мозку. Для пошуків відповіді на подібне засадниче запитання етологи вивчають одночасно всі розвинені види й геофізичні умови їх існування, порівнюють поведінку, реакції на чинники довкілля і фактори взаємодії окремих істот між собою. Частину необхідної інформації про еволюцію попередників людей в аспекті формування стереотипів поведінки ми нещодавно виклали у книзі [9], тому нижче будемо лаконічними.

Сучасна розумна людина, яка усього за кілька десятків тисяч років заселила всю планету і збільшила чисельність, як мінімум, у мільйон разів, є кінцевою гілочкою складного і дуже тривалого процесу дарвінівської еволюції невеликих ссавців з груповим характером

розселення. Тут слово "груповий" має надзвичайне значення, адже відокремлені особини серед будь-яких попередників не мали шансів на тривале вільне життя (утім, як і мінімальні за складом родини). Всі чинники діяли в одному напрямі – відшліфувати засади поведінки й характер індивідуальних реакцій на тривале й малоконфліктне перебування у складі груп з десятків осіб, де чисельність і взаємозахист від небезпек підвищували шанси на появу дітей і продовження життя.

Отже, всі значні риси людини удосконалювалися на користь груп і стійкість групового співіснування у складі великих родин чи племен. **Для теми "опірність до консцієнтального нападу" (до "війни-XXI") вкажемо найважливіше:**

1) зміни, вдосконалення і закони діяльності головного мозку кожної особини орієнтовані на стійкість груп;

2) взаємодії усередині групи, незважаючи на можливі дрібні сутички чи яесь індивідуальне суперництво, в кінцевому підсумку жорстко скеровувалися на міцність групи і велику тривалість її існування;

3) практична неминучість суперництва з сусідніми групами за природні ресурси всіх видів шліфувала спроможність вистояти у цій боротьбі, відстояти своє, а у разі сприятливої випадковості – захопити чуже;

4) особи чоловічої статі ще у підлітковому віці спонтанно формують упорядковану (пірамідальну, а не багатoverшинну) структуру групи з лідерством альфа-самця. У дорослому віці це буде "армія" групи, тому інстинктивні програми дорослішання примушують нові генерації удосконалювати структуру цієї "піраміди". Дуже важливим для долі племен ми вважаємо формування тісніших об'єднань з 2-3 підлітків, що мають нейротичний характер потягу один до одного (дитяча дружба), вражаючої довіри і залежності, що пізніше зберігається до кінця життя. Подібні дитячі і підліткові об'єднання на основі генетичних програм готуються до майбутніх війн з сусідніми групами (ігри у хованки, нишпорські дії, тренування у колективному нападі і захисті тощо). Ці програми діють у головах хлопчиків автоматично, а не прокидаються лише після лекцій і пояснень з боку старших осіб;

5) багаторічна стійкість упорядкованої структури цілковито неможлива у тому разі, коли всі її члени є справжніми особистостями, що думають самостійно і згодні виконувати тільки те, що вони самі визнали правильним і доцільним. Дарвінівський відбір безжально ліквідував племена з надміром самостійних, неслухняних і незалежних. Саме тому головний мозок сучасних чоловіків і генетичні програми поведінки пристосовані до підпорядкування, до обожнювання осіб на альфа-позиціях. Історія людства дає безліч прикладів подібної екзальтації й захоплення лідерами, ця риса не зникла у людей і зараз, чому є багато підтверджень;

6) абсолютна більшість складу груп з Homo Sapiens радісно сприймає накази, підкоряється силі й визнаним авторитетам, мало опирається пропаганді і спробам витіснити те, у що вони вірили раніше. Це зовсім не істоти з кременю та непохитними власними переконаннями, що скеровані на роки наперед. Дуже невеликий відсоток "білих ворон" з іншими генетичними програмами поведінки, критичним мисленням і цілковито самостійними поглядами (наприклад незалежні журналісти, письменники, політичні діячі) мало загрожували формуванню суспільних "пірамід" та їх стійкості. Їх природне призначення ми детально описали у книзі [9].

Викладене вище ми вважаємо цілком достатнім для головного висновку – мільйони років еволюції ссавців з груповою суспільною організацією сформували "*людину слухняну*" з недостатньою опірністю до умов сучасних консцієнтальних війн і майже тотальної брехливості загальнодоступної інформації.

Конкретним і дуже важливим для українців прикладом використання засобів психологічного впливу є інформаційний простір, який створюють медіа засоби сучасної Російської Федерації. Ось враження іноземних журналістів від прослуховування офіційних джерел: "Восени минулого року журналіст видання Business Insider Віталій Каценельсон –

іммігрант з Росії, який проживає в США, – вирішив впродовж тижня користуватися тільки російськими засобами масової інформації, відмовившись від альтернативних джерел. Він дивився «Перший канал» і читав газету «Правда», а після закінчення семи днів зізнався, що сам практично повірив тому, про що там йдеться. «Пропаганда Росії працює, змушуючи вашу праву півкулю мозку (емоційну) переважати над лівою (логічною), одночасно засмічуючи всі ваші логічні фільтри ... Факти – це не те, чим стурбоване російське телебачення. Тільки емоційні образи», – вказав журналіст, пояснивши, що споживачі російських державних ЗМІ навіть не стануть читати західну пресу, бо вже заздалегідь вважають її брехливою» [10]. Зауважимо, що згадані "споживачі" не забули про те, як у часи "холодної війни" між блоками комуністичних і капіталістичних держав керівники НАТО доклали особливих зусиль до пропаганди матеріалів, зміст яких далеко не завжди можна було назвати "об'єктивним".

У шойно вказаному джерелі [10] є опис кількох інших аналогічних експериментів фахівців з різних держав світу, включаючи й короткий перелік головних засобів з "воєнного арсеналу". Але ми не будемо залучати нові матеріали і висловлювання, а сконцентруємося над тим центральним, що міститься у використаній цитаті з джерела [10].

Воно відтворюється словом "емоція", яке не тільки стало провідним поняттям ангажованих журналістів, а й головним критерієм позитивної чи негативної оцінки друкованих, Інтернетних, радіо і телевізійних матеріалів. Чим вища "емоційна температура" – тим вищий заробіток і тим більше шансів отримати від власників медіа ресурсів нагороду за по-справжньому ефективну брехню.

Така перевага "емоційної температури" над усім іншим є наслідком механізмів пам'яті нашого головного мозку. Нейтральна (цілковито неемоційна) інформація чи довільні інші сигнали сприймається, обробляється і використовується короткий час до моменту втрати її корисності (приклад – наша реакція на вокзальне оголошення про прибуття потягів у найближчі півгодини чи на нудний футбольний матч без спроб забити кілька голів). Лише ультраважлива інформація (найчастіше – зорова) викликає емоційну реакцію і фіксується незвичайним чином практично назавжди (деталі цього запису в нашому головному мозку стали краще зрозумілими науковцям зовсім нещодавно [15]).

Усіх організаторів конспіраційних війн цікавить та обставина, що головний мозок людини фіксує і запам'ятовує негативну емоційну інформацію безповоротно. Ніякими іншими сигналами, поясненнями чи вибаченнями стерти цей запис неможливо. Ось чому випуски новин в усьому світі нашпиговані негативними сюжетами. Це цікаво, захопливо, ефективно [12].

З генетично успадкованої спроможності нашого головного мозку назавжди запам'ятовувати емоційні сигнали високої напруги впливають, як мінімум, два дуже неприємні для усіх нас висновки:

- навіть дискредитована правдою високоемоційна брехня назавжди зберігається у головах людей і цим мимоволі продовжує працювати на користь організаторів конспіраційних нападів. Хоч люди можуть знати і навіть усвідомлювати правду, але шок від брехні через підсвідомість продовжує здійснювати той вплив, якого бажали агресори;

- у жодної людини на планеті не існує в тілі і головному мозку засобів захисту від організованого підступним ворогом емоційного ураження вказаними та багатьма іншими засобами з арсеналу організаторів війни-XXI. Як би автору не хотілося зробити приємне для молодих чи старших читачів, але етика науковців примушує говорити гірку правду: дотик до дроту під електричною напругою гарантовано уражує нерви і м'язи людини, **необережне спостереження обміркованих і організованих продуцентами брехні сюжетів з високою емоційною напругою неминуче уразить головний мозок.**

Однак, з цього прикрого факту не слід робити висновок про недоцільність будь-яких дій "на випередження" з метою формування хоч би мінімального рівня опірності і стійкості в освітян і всього населення України. Це тема для окремої статті.

Ми переконані у тому, що значний внесок у зміни ставлення молоді до джерел інформації в аспектах розуміння їх шкідливості чи нешкідливості, включаючи поглиблені знання про причини вчинків та поведінки інших людей, може забезпечити виклад основ сучасних наук про людину у старших класах середньої школи. Великий позитивний досвід у цій сфері мають окремі зарубіжні держави, найбільший – дружба до України Німеччина. Окрім того, Україна має чималу кількість фахівців з психології та гуманітарних наук, спроможних проводити тренінги і моделювання для формування у молоді вищої опірності до консцієнтальної агресії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бэрон Р., Ричардсон Д. Агрессия. – СПб.: Издательство «Питер», 2000. – 352 с.
2. Гоулман, Д. Эмоциональный интеллект на работе/Дэниел Гоулман; пер. с англ. А.П. Исаевой. – М.: АСТ: АСТ МОСКВА; Владимир: ВКТ, 2010. – 476, [4] с.
3. Гоулман Д. Эмоциональное лидерство: Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта / Дэниел Гоулман, Ричард Бояцис, Энни Макки; Пер. с англ. – : 5-изд. – М.: Альпина Паблишерз, 2011. – 301 с.
4. Дерюгин В.И. Теневая психология. – М.: Изд-во Эксмо, 2003. – 320 с.
5. Дольник В.Р. Непослушное дитя биосферы. Беседы о поведении человека в компании птиц, зверей и детей. Издание 4-е, дополненное. – СПб.: ЧеРо-на-Неве, Петроглиф, 2004. – 352 с
6. Драгов В.П. Психотроника // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – №9. – С. 50-57.
7. Каструбин Э.М. Система и программы психической самозащиты (информационный психотренинг здоровья и успехов). Куз Э. Сознательное самовнушение как путь к господству над собой. – М.: «КСП», 1996. – 304 с.
8. Контроль сознания и методы подавления личности: Хрестоматия / Сост. К. В. Сельченко. – Мн.: Харвест, М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 624 с.
9. Корсак К.В., Корсак Ю.К. Идея ноопедагогії – мрія чи основа глобального мега-проекту? (аналіз проблем виховання, навчання й порятунку людей ХХІ ст.) / За заг. ред. проф. Д. І. Дзвінчука. – Ів.-Франк.: Тов. "Знання", 2013. – 100 с.
10. Механизм российской пропаганды: зомбирование абсурдом (URL: <http://newsland.com/news/detail/id/1503158/> 20-02-2015
11. Палмер Дж., Палмер Л. Эволюционная психология. Секреты поведения Homo sapiens. – СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2003.- 384 с.
12. Петровская И. Диагноз продающим лицо: бесстыдство в сочетании с манией величия // РЭЛГА. – (№14 [287] 10.12.2014) www.relga.ru
13. Почебут Л.Г. Социальные общности. Психология толпы, социума, этноса. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2005. – 284 с.
14. Тетиор А.Н. Детерминант истории человечества – древний эмоциональный мозг (этологические аспекты истории). Литература для научных работников. М.: РЭФИА 2001. – 264 с.
15. Узелки на память // Наука и жизнь. – 2014. – №1. (URL: <http://www.nkj.ru/archive/articles/23616/>) 31-01-2014
16. Штарк М.Б., Савелов А.А., Резакова М.В., Мажирин К.Г. Как увидеть мысли. Неортодоксальные приложения магнитно-резонансной томографии // Наука из первых рук. – 2013 – №4(52). – С. 56-67 (URL: http://www.sciencefirsthand.ru/pdf/52_Shtark.pdf)
17. Rossano M.J. Evolutionary Psychology. The Science of Human Behavior and Evolution. – USA, John Wiley & Sons, Inc., 2003. – 488+XI p.

Без рецензії.

СОВРЕМЕННЫЕ НАУКИ О ВЛИЯНИИ НА ГРАЖДАН ВОЙНЫ-XXI

Целью статьи является исследование возможности украинских граждан успешно противостоять применению новейшего психологического оружия в условиях мировой концентрической войны (войны-XXI). Современными информационными средствами заинтересованные круги пытаются поразить сознание, нарушить логическое мышление, вызвать негативные эмоции, направить мысли в нужное для заказчика русло. Анализ осуществлен на основе не психологии, а точных наук – этологии и других. Объяснены основы поведения людей и указано, что природа готовила их к физическому соперничеству, а не к концентрической войне. Доказана слабая сопротивляемость человека к пропаганде и лжи эмоционального характера. Предложены способы защиты украинцев – изучение основ этологии в школе, проведение психологических тренингов и моделирования.

Ключевые слова: концентрическая война, война-XXI, телевидение, Интернет, психология, психотроника, этология.

Ph.D. Korsak Yu.K.

MODERN SCIENCES ON THE IMPACT OF WAR-XXI ON THE CITIZENS

The purpose of this paper is to investigate the possibility of Ukrainian citizens to resist successfully the latest psychological weapon in the global concentric war. Stakeholders are trying to hit the consciousness, violate logical thinking, cause negative emotions, orient thoughts of the people in desired direction via modern mass media. The analysis was done not on the basis of psychology but natural sciences such as Ethology and others. The basics of human behavior are explained and it is indicated that nature prepared them to physical competition, not to concentric war. Weak resistance of human to emotional propaganda and lies is proved. The methods for protection of Ukrainians are to study fundamentals of ethology in school, psychological trainings and modeling.

Keywords: concentric war, war-XXI, television, Internet, psychology, psychotropic, ethology.